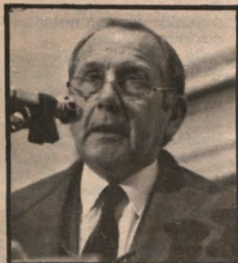

binnenin

Sociale (on)zekerheid.....3
Rektor Dillemans pleit voor federalisering van de gezondheidszorg. Of toch niet? 't Is misschien daarvan dat de Walen zo vaak ziek worden. In ieder geval schotelen wij u in dit derde deel van ons SZ-dossier een status questionis van de discussie omtrent splitsing van de sociale zekerheid.

Vlaamse video.....4
't Stuc krijgt een videocast op bezoek, of nee, een "videast" en hij heet Huybrechts. Een post-modern babbeltje over video. Ik kijk video betekent dan ik kijk naar ik kijk. Waaw.

Neurosis.....4
Neurotisch.

De Touroperator.....5

Terry Garland.....5

Karamazov.....5

Apolloon stelt studenteninspraak in vraag **Terug naar af**

Sinds de jaren zestig zijn de studenten aan de KU Leuven vertegenwoordigd op allerlei organen. Of er ook reële inspraak is, dat is een andere zaak (zie artikel betoging), maar meestal mogen de studenten toch hun standpunt naar voren brengen. Maar zelfs daar is niet iedereen gelukkig mee, ook niet bij de studenten.

De standpunten die de studentenvertegenwoordigers aanbrengen op de verschillende raden worden bepaald op de vergaderingen van Loko. Uiteenlopende standpunten van de verschillende aanwezige kringen zijn daar geen uitzonderingen: de verscheidenheid van de fakulteiten maakt eensgezindheid soms erg moeilijk. Denk maar aan de kwestie numerus clausus en het toelatingsexamen. Toch slaagt de studentenvertegenwoordiging er meestal wel in een eenvormig standpunt uit te spelen naar de academische overheid toe. Dat lijkt, gezien de structurele minderheidspositie van de studenten op alle organen van de unief, niet alleen verkieslijk maar ook noodzakelijk.

Zo werd kort geleden op Akademische Raad, het hoogste orgaan van de KU Leuven waarop de studenten vertegenwoordigd zijn, een kwestie behandeld waarover binnen de studentenbeweging nogal wat onenigheid bestaat. Het gaat om de vraag of examens en eindverhandeling al dan niet ontkoppeld moeten worden. Konkreet komt dat hier op neer: mag men

examens afleggen zonder zijn tesis ingediend te hebben of niet? De omstandigheden zijn echter tamelijk uiteenlopend per fakulteit, en hebben redelijk verstrekende gevolgen, zodat hierover discussie ontstond.

Slag

Op de kringraadvergadering van 16 november kwam dit probleem dan ook ter sprake, ter voorbereiding van Akademische Raad. Kringraad is immers bevoegd om, als verzamelde vergadering van de kringen, studentenstandpunten te bepalen die betrekking hebben op de onderwijsproblematiek. Na discussie kwam het tot een aantal stemmen die het pleit moesten beslechten. Daaruit bleek op de eerste plaats dat alle kringen het eens waren over het feit dat een uniform examenreglement voor alle fakulteiten noodzakelijk is. Verder was men het er unaniem over eens dat er geen permanente uitzonderingen verleend mogen worden in verband met de (ont)koppeling van tesis en eksa-

vervolg op pag.3

Deze week is het volop verkiezingsweek, bij het VRG doen ze 't een en 't ander, maar dat wist u ongetwijfeld al. Wij gingen avast politkoloog Brooks interviewen, een specialist ter zake. (foto Roel Boonen)

Nat maar plezant **Betoging vóór inspraak**

Dinsdag 27 oktober organiseerde Sociale Raad een betoging met als slogans (even diep ademen): "een daadwerkelijk streven naar kosteloos onderwijs" en voor "dekretele garanties voor reële studenteninspraak op alle nivo's". Er was veel ambiance, te veel regen en — zeker in het begin — te weinig volk.

De regen stroomde met bakken naar omlaag toen omstreeks half acht zo wat vijfhonderd studenten zich verzamelden op de Oude Markt. Met die betoging wilden de organisatoren hun ongenoegen over de verhoging van het inschrijvingsgeld laten blijken en eisten zij meer garanties voor een daadwerkelijk studenteninspraak. Sociale Raad had de mobilisatie voor die betoging voor een goed gedeelte aan de kringen toevertrouwd. Tijdens de 24-urenloop hadden de lopers van de kringen reeds een slogan van Sociale Raad op de rug gespeld gekregen. Aan veel fakbars werd dinsdagavond zelfbovendien vooraf in "kleine kring" samengekomen, om vervolgens — na een palm voor de opwarming — met eigen slogans en spandoeken naar de Oude Markt af te zakken.

Het sukses van die fakultaire oproeping was nogal verscheiden. In tegenstelling met haar roemruchte traditie bleef het kontingent L&W'ers erg ondermaats, terwijl een aantal andere 'grote kringen' dan weer wel met een behoorlijk delegatie kwamen afgezakt. VRG en Politika slaagden erin een mooie groep te laten opstappen.

Helemaal uit Heverlee voerde preses Eric Dewaet de VTK-vlag mee, gevolgd door een enkele tientallen andere burgies. Hoewel naar verluidt binnen de kring enige verdeeldheid bestond over die deelname, brak VTK met een gewoonte van geen of minder opvallende aanwezigheid op Loko-betogingen. Eenzelfde positieve ontwikkeling maakte Ekonomika mee. Een wel bijzonder luidruchtige delegatie ekonomen kwam op de Oude Markt aan onder aanvoering van preses Peter Schelstraete; die driftig de grote trom hanteerde. De ambiance zat erin, de regen werd even vergeten.

Vanuit een raam dat, goed vijf meter boven de hoofden van de betogers, uitgaaf op de Oude Markt, probeerde de voorzitter van Sociale Raad de menigte op de hoogte te brengen van de eisen van de betoging. Dat lukte niet: haar woorden "waaiden weg in de wind" — letterlijk dan — en het was voor het verkleumde en doorregende volkje behelpen met flarden toespraak.

Zij hekelde de schijnvertoning die de studenteninspraak op dit moment is. In Alma en Acco wordt nauwelijks rekening gehouden met de inspraak van de studenten. De beslissing van de Raad voor Studentenvoorzinningen om kamers in Groenveld voor de sociale sektor te huren, werd zelfs tegen het advies van de studentendelegatie in genomen.

Verder werd er ingegaan op de eis voor een kosteloos hoger onderwijs. België ondertekende immers in 1983

het VN-verdrag dat de ondertekenende staten ertoe verbindt te streven naar een kosteloos (hoger) onderwijs. Dit doel lijkt echter hoe langer hoe verder af te liggen, zeker wanneer er voor de zogenaamde onkosten een vast bedrag wordt aangerekend voor alle studenten, zowel beurs- als niet-beursgerechtigde studenten. Voor de eerste categorie betekent dit maar liefst een stijging van zo'n twintig procent.

Tijdens de betoging groeide het aantal manifestanten aan tot een achthonderdtal. De eerder lage opkomst kan ten dele toegeschreven worden aan het barslechte weer. De betoging verliep vlekkeloos, op een aantal 'incidentjes' na. De langs de straat staande studenten en de uit het vensterhangende kotbewoners kregen bij tijd en wijl duchtig wat kritiek ('asociaal' en het kenmerkende 'doe mee, sluit aan, blijf daar niet zo lulig staan') te verduren. Sommige kotbewoners reageerden hierop al sympatieker dan anderen.

Voor Acco hield de betoging even stil om het beleid van geheimhouding en het gebrek aan studenteninspraak te laken. Vanaf het einde van de Brabantconnastrat werd afgeveken van het aangevraagde traject. Op een draffe ging men naar de ring. Op het kruispunt met de Naamsestraat en de Naamssteenweg blokkeerden de betogers een tijdje het verkeer. Hier werd even het plan geopteerd om in de richting van de A2 te trekken. Vermits er echter te weinig volk zou zijn om het verkeer lam te leggen, zag men hiervan af.

Verder verliep de betoging zeer gespanneerd, met af en toe een uitgesproken studentikoos karakter. Vaak was dat grappig, soms ook niet. Voor het rektorat dreigde de toestand bijvoorbeeld uit de hand te lopen. Er kon

vervolg op pag.6

(foto Roel Boonen)

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

advertentie Campus Blauwpunt • Vuurkruisenlaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 230850 • Telefax 016 228343

Een cyclisch wereldbeeld

Het heeft een tijdje geduurd, maar er komt dan toch weer eens een band uit het internationale klubbekint naar Leuven. Dit maal gaat het om het vrij onbekende Californische kollektief Neurosis, dat voor de eerste keer naar Europa komt en in België enkel Leuven aandoet. Zij concineren aanstaande zondag in jeugdhuis Sojo in Kessel-Lo. Het voorprogramma wordt verzorgd door Corn, een jonge Leuvense groep.

Het heeft inderdaad even geduurd, want Leuven is de laatste jaren niet bepaald een bruisende concertstad binnen het alternatieve rockwereldje. En toch kwamen hier, nog niet eens zo lang geleden, gerenommeerde bands als bijvoorbeeld Bad Brains, The Butthole Surfers en The Fall. Nadat 't Stuc besloot niet langer meer rockconcerten te programmeren, bleek het echter moeilijk in Leuven nog iets op poten te zetten. De voornaamste reden hiervoor is waarschijnlijk dat het studentenpubliek niet (meer) zo concert-minded is als men zou verwachten. Natuurlijk is het geen probleem om hele busladingen studenten naar The B-52's, Red Hot Chili Peppers enzower te vervoeren, maar voor het handjevol roekelozen dat het de laatste jaren waagde in Leuven buiten de platgetreden paden (lees: The Scene, The Scabs en andere Nederlandstalige popgrootheden) te programmeren, was het moeilijk om een behoorlijk aantal betalenden binnen te krijgen.

Maar er zijn natuurlijk altijd mensen die het niet kunnen laten. Zo is er Kerosine die uit ontvreemding over de Leuvense concertsituatie besloten zelf maar eens iets te organiseren. Enkele leden van Kerosine, waaronder bezielers Stef Smiten Dennis Van Dijk, organiseerden trouwens vorig akademiejaar reeds het optreden van de Amerikaanse hardcoreband Nation of Ulysses in 't Kersouwe. Tijdens de zomervakantie volgde er dan een verandering. Het uithangbord van de inmiddels tot een tiental muziekkliefhebbers uitgegroeide groep werd vanaf dan Kerosine. De vuurdoop van Kerosine is het concert van Neurosis aanstaande zondag in jeugdhuis Sojo.

Neurosis mag dan wel niet zo bekend zijn, toch bestaat de groep reeds van december 1985. In die beginperiode bestond de band uit Scott Kelly (gitaar en zang), Dave Edwardson (bas en zang) en Jason James (drums). December '87 waagde de groep, ondertussen versterkt met een tweede gitarist, zich aan een eerste lp, 'Pain of Mind'. In de volgende twee-eenhalf jaar zal de groep nog twee ep's ('Aberration' en het live opgenomen 'Empty') en een lp ('The Word as Law') uitbrengen. In diezelfde periode voerft ook de huidige tweede gitarist Steve Von Till de geleerden.

1991 betekende veranderingen voor Neurosis. In april wordt keyboardspeler Simon McIlroy, die tevens samples en tapes bedient, aangetrokken. Hierdoor worden de mogelijkheden van de groep aanzienlijk uitgebreid. Zoals

het in de biografie van de band staat, het gaf hun "een nieuw gevoel van grenzeloosheid en creativiteit". Een andere belangrijke verandering in dat jaar is de stap naar Alternative Tentacles (AT), één van de belangrijkste onafhankelijke platenlabels in de Verenigde Staten. Zo huisvestte (te) AT ondermeer Jello Biafra, diens vroegere band Dead Kennedys, No Means No, Victim's Family en Alice Donut. De internationale bekendheid van het label en zijn groepen zou ook Neurosis wel eens kunnen helpen om naar een ruimer publiek door te breken.

Hun eerste opname voor AT zal velen in elk geval vertrouwd in de oren klinken dan al hun voorgaande werk. Enkele maanden geleden verscheen namelijk de Virus 100-kompilatie. Deze compilatie, het honderdste album op het label, bevat uitsluitend covers van de Dead Kennedys, de band die cruciaal was in de opgang van het AT. Op die cd staan ondermeer bijdragen van bekende bands als Napalm Death, Sepultura, Faith No More, No Means No, L7 en dus ook een van Neurosis (een donkere, slepende versie van 'Saturday Night Holocaust'). Een dergelijke compilatie, die allicht meer verkoopt dan Neurosis' eigen plaatwerk, zal hun in elk geval bij meer mensen bekend gemaakt hebben.

Dit jaar verscheen dan, ook via AT, hun derde album 'Souls at Zero'. De drumvellen worden dit maal door een zekere Jason Roeder beroerd. Een opvallender toevoeging is Adam Kendall, die zoals de hoestnota's ons leren instaat voor de 'visual media'. Dit is blijkbaar een eerste concrete invulling van wat in Neurosis' biografie beschreven staat als de "samenwerking met plaatselijke filmmakers, fotografen en grafische kunstenaars".

Neurosis' werk kenmerkt zich inderdaad door een mengeling van psychedelisch en een donkere dreigende aan new wave herinnerende sfeer.

Voor de opname van deze cd huurde men ook de diensten van enkele gastmuzikanten, die het groepsgekluis hier en daar aanvullen met viool, fluit, cello- en trompetklanken.

Psychedelisch

De muziek op deze cd valt moeilijk in een hokje te duwen. In de biografie worden als invloeden Black Flag, Black Sabbath, Chrome, Skinny Puppy, Killing Joke, Joy Division, Death in June en Pink Floyd genoemd. Als je de cd beluistert, lijkt dat nog niet zo gek want Neurosis' werk kenmerkt zich inderdaad door een mengeling van psychedelisch en een donkere dreigende aan new wave herinnerende sfeer. Dit alles wordt bovendien opgediend met de energie en agressie van een hardcoreband. Uit de teksten spreekt dan weer een vrij pessimistische levensvisie. Zo handelt 'To Crawl under one's Skin' bijvoorbeeld over het (vruchteloos) zoeken naar menselijke contact. Hoop kan enkel nog gepeurd worden uit een cyclische, vitalistische wereldvisie ('A Chronology for Survival') en een terugkeer naar de natuur, als het voor dat laatste al niet

te laat is ('Takeahnose'). Hadden de hippies dus toch gelijk.

Corn, dat zoals gezegd zondag voor Neurosis optreedt, bestaat uit Bruno Tersago (drums), Mathieu Meul (bas), Nico Lainé (gitaar en zang) en Thomas De Mot (gitaar). Voorheen heette de band achtereenvolgens Row en Full Bottom Twig (en ook nog heel even Cliff Barnes and the Born Losers). Als Full Bottom Twig traden zij twee jaar geleden ook reeds op in de Shrink. Onder de naam Corn speelden zij al twee keer in de Sojo. Hun muziek wordt gekenmerkt door heftige gitaren en veel tempowisselingen. Invloeden zijn ondermeer Bitch Magnet, Baströ en The Jesus Lizard. En blijkbaar ook Abba, want de groep speelde vroeger een cover van 'Does your Mother Know?', maar in deze tijden van Björn Again en Erasure, zou hen dat, ten onrechte, waarschijnlijk als naaderij aangegrepen worden.

Kris Jacobs

Corn en Neurosis treden zondag 8 november vanaf 20 uur op in jeugdhuis Sojo, 1 Meilaan in Kessel-Lo (vlak achter het station). Kaarten kosten 250 frank in voorverkoop en 300 aan de kassa.

advertentie

Iedereen op naar Alpha copy

ALPHA COPY
Tienessestraat 79 - 83
3000 Leuven
Drukkerij - Offset
Tel. 016/22 56 01

Recente Vlaamse video in 't Stuc "Beïnvloed door de maatschappij"

't Stuc slaakt weerom een pijnlijke noodkreet. Dit keer niet omwille van zichzelf en andere kulturele centra, maar omwille van het onbegrepen en onvolprezen videomedium.

Ondanks de ons hels-zo-omringelende opkomst van het videobeeld als MTV-medium, blijft een andere tak van deze 'achtste kunst' de mars naar het zenite van de eeuwigheid gemist te hebben. Het lijkt erop dat de publicitaire videoklip de kijkervaring van het publiek heeft aangetast, waardoor elk videobeeld tot dit genre wordt herdield. Een artistieke devaluatie met andere woorden. Over dit en andere val- en vanggrepen hadden we een gesprek met Jo Huybrechts, videaste en docent aan het Sint-Lucas. Zijn werk wordt naast dat van andere jonge videokunstenaars een week lang in 't Stuc voorgesteld (van 2 tot 7 november). We vroegen hem alvast wat hem zo aansprekt in het medium video.

Huybrechts: «Het laat onder andere toe bepaalde aspecten te artikuleren met effecten die een eigen aard, een eigen sensorische sfeer genereren. Het heeft een eigen narratieve structuur in een bepaald tijdsverloop zonder voelbare ruimtelijkheid. Dit in tegenstelling tot een fictiefilm, waar er een identifikatie optreedt van de toeschouwer met de personages binnen een imaginair tijd-ruimte-kontinuum.»

«Video heeft dus wel een eigenheid die evenwel niet leidt tot een geijkte ma-

schouwborg heeft onder invloed van videoprogrammaat [an Florizoone lange tijd een stimulerende factor uitgevoerd op de videodistributie. Florizoone nam geregeld werk mee naar festivals, dat van Berlijn bijvoorbeeld. Maar hij werd ontlasten. Faksen die nu uit Berlijn komen, verdwijnen omdat die oorspronkelijke videowerking niet meer past in de huidige optie van de Beurs. Die is nu meer op animatie gericht. Het heet niet voor niets Animatiecentrum. 't Stuc werkt daarentegen nog steeds heel receptief. Het neemt afgestudeerden onder haar hoede, ook de AV-dienst van Leuven verricht nuttig werk.»

«Toch lukt het me nog om video's te maken. Ik werk nu aan een korte tape die ik in Parijs kan gaan monteren bij Gran Canal die met staatsubsidies werkt. Maar waar ik daarna naartoe moet? Het zelf verspreiden kost veel geld. Ik heb ook geen eigen ruimte.»

Veto: In tegenstelling tot de jaren '80 toen de Vlaamse videokunst met onder andere de Nieuwe Workshop duidelijk in de lift zat, beleven we nu eerder een windstille periode? Kan dit te maken hebben met de tv, waardoor het videobeeld gebagatelliseerd wordt?

Huybrechts: «Er zijn wel galerijen waarin mensen exposeren die mijns inziens geen last ondervinden van tv-reperkussies. Maar de tijd speelt er mee. Een videotape is niet eenmalig, er kunnen verschillende kopies van worden gemaakt, als videaste heb je er geen greep op.»

Veto: Een andere reden is de zeer snelle technische vooruitgang. Maakt dat de kunstenaar niet bewuster van zijn medium? Medium is 'the message'?

Huybrechts: «Het medium heeft inderdaad een belangrijke positie bij videokunst. Het grijpt in op wat gere-

gistreed wordt. Dat gaat bij video doorheen rasters, lijnen, beeldpuntes...»

«Je krijgt niet een zelfde werkelijkheidsweergave of indruk zoals bij fotografie of film, waar het medium versluisert is. Bij video voel je de drager, de sporen ervan liggen in het beeld. Het medium tekent wat geregistreerd wordt en kleurt het bij. Je voelt wat geschikt is om door video geregistreerd te worden.»

Veto: Kan u leven met die druk? Veel moeite, weinig appreciatie?

Huybrechts: «Ja, natuurlijk. Ik leef nog. Ik klaag niet echt. Ik probeer de weinige kansen die er zijn te gebruiken en mij daaraan aan te passen.»

Veto: Hoe werkt u? Door wat wordt u beïnvloed?

Huybrechts: «De maatschappij, in dat opzicht dat ik oplettend ben, luister, zie, ervaar en dat relateer aan dat facet van mij dat zich wil transformeren in een klein videotapeje.»

Veto: Je twee werken die vertoond worden, Charon en Tussentijd, zijn allebei zeer traag. Is dat een reactie op zoets als MTV die eerder dan jouw werk getuigt van de technische kenmerken van de video namelijk het snelle, dynamisch-agressieve?

Huybrechts: «In vergelijking met de gangbare video zijn ze misschien traag ja. Maar ik denk niet dat ik tegen MTV of zo inga. Ik kan er ook wel van genieten, leuke beelddes, vooral de MTV-commercial. Is dat dynamisch-agressieve wel een logisch gevolg van de videoteknik? Zouden beelden dan sneller moeten gaan? Ik heb er geen problemen mee. Ik vind dat mijn werk redelijk geënt is op dat snelle in de video. Het is geen reactie, eerder het zoeken van een bedding in de eigenheid van het medium.»

An Van Dienderen
Krisstof Stubbers
Didier Volckaert

dranken

NEELS

Van horeca tot particulier
Snelle en verzorgde bediening
Steeds de beste prijzen

016/ 22 11 11
016/ 23 20 63
FAX: 016/ 29 11 12

AARSCHOTSESTEENWEG 4
3010 LEUVEN

NEERIJSE 016/ 47 15 38
TERVUREN 02/ 767 35 90

Politikoloog Brooks over Amerikaanse verkiezingskampagne

“Het blijft onder-de-gordel-werk”

Volgende week vinden de Amerikaanse presidentsverkiezingen plaats. Veto sprak met professor Brooks, die, als gastprofessor van de KU Leuven, Amerikaanse instellingen doceert.

Veto: Uit statistieken en opiniepeilingen blijkt dat de president een zeer belangrijke machtspositie bekleedt in de VS. Hij wordt vaak ook aangesproken als 'de machtigste man van het land'. Klopt dat beeld met de realiteit?

Brooks: «Ja, dat kan zeker gesteld worden, maar je moet het toch ietwat relativeren. Indien de president gesteund wordt door een meerderheid in het Kongres, is dit inderdaad het geval. Maar als die meerderheid niet van dezelfde partij is als de president — wat de afgelopen vier jaar het geval was met Bush — wordt het al veel moeilijker om het beleid volledig naar je hand te zetten. In de huidige verkiezingskampagne heeft Bush dan ook herhaaldelijk geargumenteerd dat vooral het Kongres verantwoordelijk was voor het misgelopen beleid. Maar dat is juist het geheim van het succes van een sterke president die zijn politieke beleidspunten goedkeurd krijgt in het Kongres.»

Veto: Hoe kun je de twee politieke partijen, Demokraten en Republikeinen, kenschetsen?

Brooks: «De Republikeinen kun je veeleer als conservatief bestempelen terwijl de Demokraten meer 'liberaal' zijn. Liberaal in de betekenis van meer vooruitstrevend. Dat zij je bijvoorbeeld in hun vrijere standpunten over abortus of homoseksualiteit. Je hebt ook hun pleidooien voor wat meer staatsinterventie en het opbouwen van een sociale welvaartsstaat gebaseerd op het vrije markt-systeem met sociale correcties. De republikeinen daarentegen hebben een diep geloof in het vrij laten spelen van dat markt-systeem zonder al te veel ingrepen van staatswege.»

Veto: Het politiek spectrum in de VS lijkt toch eerder nauw te zijn met alleen maar twee partijen?

Brooks: «Dat is inderdaad zo als je

ziet dat die twee partijen uiteindelijk niet zo fundamenteel verschillen van elkaar en dat je geen ekstreme of groene partijen hebt. Maar dat betekent zeker niet dat die ideeën niet vertegenwoordigd zijn in de Amerikaanse politiek. De Democratische Partij bijvoorbeeld is op zich al een betrekkelijk losse formatie van verschillende belangengroeperingen. Je vindt er onder andere ook wat je in Europa groenen of sociaaldemokraten zou noemen. Een andere faktor is dat de politieke structuren er anders georganiseerd zijn als in Europa. Naast de twee politieke partijen zijn er nog honderden drukkinggroepen en professionele lobbyisten aan het werk die het beleid proberen te beïnvloeden.»

Veto: Dat kan toch niet erg democratisch genoemd worden?

Brooks: «Veel controle heb je inderdaad niet op de lobby's terwijl het bepalen van het beleid veelal wel via die groeperingen verloopt en dan kun je je afvragen hoe democratisch het allemaal nog wel is. Te meer omdat die drukkinggroepen en vooral die uit de bedrijfssector de kandidaat van een partij bij de verkiezingen financieel steunen.»

«Je moet wel bedenken dat men niet alleen op de president druk uitoefent maar voor het grootste deel eerder op het Kongres omdat de Kongresleden veel macht en aanzien hebben in hun eigen streek en omdat het Kongres toch nog altijd een belangrijke rol speelt in het uittekenen van het beleid. Of de president en het Kongres nog onafhankelijk zijn is moeilijk te beantwoorden. Er wordt niet alleen gezwaaid met geld voor de verkiezingskas maar in die drukkinggroepen zitten ook mensen met veel nationale en lokale invloed op de kiezers. Het verdedigen van belangen en drukking willen uitoefenen is op zich niet ondemocratisch. Maar een

president of een Kongreslid moet al sterk in zijn of haar schoenen staan om onafhankelijk zijn eigen mening in de politiek naar voren te brengen. Persoonlijk denk ik dat Bush zijn eigen visie niet genoeg kon waarmaken in tegenstelling tot bijvoorbeeld een Reagan of een Kennedy.»

Veto: In de afgelopen campagne trad plots een onafhankelijke kandidaat, Ross Perot, in de strijdarena. Kan het tweepartijstelsel enkel doorbroken worden door iemand met veel geld?

Brooks: «Er zijn ooit al derde partijen geweest in de VS maar die hebben nog nooit echt goed gekoersd bij verkiezingen. Ross Perot is echter wel een speciaal geval. Hij komt immers niet op als vertegenwoordiger van een partij maar als Perot. Eigenlijk vertolkt hij op een populistische manier het diep ongenoegen dat leeft in de VS over de twee traditionele partijen, een fenomeen dat je nu ook in Europa terugvindt. Hij snijdt onderwerpen aan waar de traditionele partijen liever over zwijgen en die de gewone burger soms nauw aan het hart liggen: werkgelegenheid, dalende koopkracht, begrotingsdeficit, het willen knippen in staatsuitgaven om de nationale economie weer leven in te blazen.»

Lobby

Veto: Indien je vaststelt dat veel Perotstemmen veelal proteststemmen zijn en het opkomstpercentage bij presidentsverkiezingen rond de helft schommelt, kan men dan spreken over een kloof tussen burger en politiek?

Brooks: «Er is zeker een kloof en veel mensen voelen zich niet meer betrokken bij het systeem. Maar een ander element dat ook meespeelt is het feit dat stemmen niet verplicht is en dat de stemgerechtigde zelf het initiatief moet nemen om zich ervoor in te schrijven. Maar om konklusies te trekken uit het participatiegedrag van de Amerikaanse burger moet men niet alleen kijken naar het percentage dat gaat stemmen, maar ook naar andere vormen van politieke participatie die belangrijk zijn. Relatief veel Amerikanen zijn lid van een of andere politieke actiegroepering of tekenen vlugger een petitie, waarvan er in de VS wel altijd ergens één loopt.»

Veto: Verschilde de afgelopen campagne van die van andere jaren?

Brooks: «Niet echt, men houdt al sinds tientallen jaren ongeveer hetzelfde patroon aan. Een eerste vaststelling is dat de campagne zich grotendeels afspeelt op de televisie. Een tweede gegeven is dat persoonlijke aanvallen en slagen onder de gordel minstens even belangrijk blijken te zijn als de inhoudelijke uittekening. Verhoudin-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal —1 Hersenvlucht 2 Deugniet — Dochter van Kadmos 3 Kunstwerk — Gezwind — Bijwoord 4 Grootmacht — Overeenstemmend 5 Het tiende van een liter — Vorm van middeleeuwse geschiedschrijving 6 Dringend, plotseling — Boom 7 Mongool — Zangnoot 8 Lelieachtig bolgewas — Belgisch muzikant — Woning 9 Zanik — Elke 10 Minder ordelijk.

Vertikaal —1 Afkorting 2 Verlegenheid — Stad in Afrika 3 Hakwerk — Majeur — Het miljoenste van een kilometer 4 Pers. vnv. — Klop dooreen 5 Stripfiguur — Kleverig samenhangende 6 Begeerte — Jongensnaam 7 Stelling — Dit is 8 Zoodier — Hoofdstad van Noord-Brabant — Afscheiding 9 Niet reagerend — Rivier in Luxemburg 10 In het doorsnee geval.

gen met sekretaressen, jeugdzondes, anti-patriottische uitlatingen, vermeende of echte omkopschandalen, eethelijke problemen, alles wordt gewoonweg bijgesleurd om het imago van de tegenkandidaat te bekladden.»

Perikelen

«Het gaat zelfs zover dat er een dig up the dirt-cel binnen de partijen wordt opgericht met als enige taak het persoonlijk leven van de tegenkandidaat grondig na te pluizen op zoek naar 'nuttige' elementen voor de campagne. De Amerikaanse campagnes zijn allesbehalve hoogstaand, maar studies hebben bewezen dat negatieve, persoonsgerichte campagnes wel degelijk zeer effectief zijn. Merkwaardig is dat Bill Clinton in de laatste campagne heel veel te verduren gekregen heeft maar er desondanks tamelijk ongeschonden schijnt te zullen uitkomen. Ofwel zijn de Republikeinen deze keer te ver gegaan en komen de beschuldigingen ongehoorzaam over, ofwel beschouwen de Amerikanen Clintons perikelen als jeugdzondes en nemen ze het hem niet meer kwalijk.»

Veto: In alle opiniepeilingen ligt Clinton toch nog altijd wat voorop. Ziet u het mogelijk dat Bush het nog haalt op de verkiezingsdag zelf, zoals Truman in 1948?

Brooks: «De verkiezing van 1948 was inderdaad een grote verrassing. In principe zou Bush nog altijd een meerderheid achter zich kunnen krijgen maar het is eerder onwaarschijnlijk. Het enige dat Bush nog kan redden

Op 3 november houdt het VRG een 'American Election Night' met konferenties, debatten en een rechtstreekse satellietverbinding met de VS. Aanvang 18.30 u, inkom 100/150.

Peter-Jan Bogaert
Serge Franchoe

Betoging

vanaf op pag. 1

maar op het nippertje verhinderd worden dat een aantal strijdlustige studenten de deur van het rektorat inbeukten. Ook hier kreeg de politie het meer te verduren dan de rektor en diens inschrijvingsgeld. Men kan zich afvragen of de slogans soms niet erg ongelukkig gekozen werden. «Gestapo» roepen op de politie was zo te zien waanzinnig lollig, maar had met deze betoging geen snars te maken. Als de dienders zich behoorlijk voorbeeldig en meegaand gedragen — wat dinsdag alszins het geval was

— klonk de kreet zelfs gewoon dom. Roep Gestapo als de politie zich als dusdanig gedraagt, en zwijg hierover als indien dit niet het geval is.

Zoals zo dikwijls leidde de ontbinding van de strijdlustige betoging tot enige problemen. Enkele tientallen betogers hadden duidelijk zin in méér en trokken dan maar naar het station, de grote massa dacht er eerder aan zich te drogen in een of andere dranksluizer. De organisatoren konden al bij al vrij tevreden zijn: achttien betogers is niet slecht, zeker als men rekening houdt met het hondweer.

Walter Pauli
Ria Vandermaesen

COLISEUM

IJsschaatsbaan & Eventscenter

Ambachtszone Haarsrode

Voor al uw organisaties, al dan niet op het ijs.

- Vergaderingen, etentjes, cantussen en grotere evenementen zoals TD's, beurzen, optredens, galabals.
- Ruimtes en zalen van 10 tot 5.000 personen.
- Grootkeuken ter beschikking.
- Zeer ruime parking.
- Persroom met alle faciliteiten (telefoon, fax, kopieerapparaat, computer, laserprinter).
- Overeenkomsten voor busvervoer mogelijk.
- Schaatsbeurten elke avond van 20 tot 21.30 uur.
- Discoschaatsbeurten op vrijdagavond van 20 tot 23.30 uur en op zondagmiddag van 15.30 tot 17.30 uur.

Voor Info: bel de Ice-Phone: 016/40.11.31 of fax: 016/40.06.24

Referenties: Ekonomika-TD, LBK-TD, AI-optredens, Motorday...

Ook in de verenigde staten is er een kloof tussen burger en politiek

(foto Roel Boonen)

Zoekertjes

- Word je rood als anderen over hun 'lief' praten, en denk je dat een relatie met een geslachtsgeno(o)t(n) niet kan (hoewel je dit wel wil), kom naar het onthaal van de Roze DrempeL/Labyrinth, elke dinsdag van 20-23u in de Minckelerstraat 47C (bij J.A.C.). 016/20.06.06.
- Een laattijdige dankbetuiging aan de persoon die me in de file voor de avantpremière van Daens een vrijkaart bezorgde. Er wacht een lekker drankje met koekjes op je bij Francis, Groot Begijnhof 16.

- Typen tesis, verslagen, briefwisseling. Kris Rosselle, Naamestweg 130, 20.70.77.
- Mijn grijze reistas met Chinese boeken en wat kleren verdwenen zo. 25 okt. uit onze kotkeuken. Zonder boeken kan ik niet leren, en dan zijn ze thuis zo boos. Help. Beloning wacht in de Maria-Theresiasstr. 36 bij Marie-Paule.
- Reisgezel gezocht. Wie pendelt tss Leuven en Nijmegen (Nederland)? Neem aub contact op met Marc Moens (AV-dienst). Wo. en do. tss 11u en 18u. 45.29.93.
- Toffe workshop zoekt maks. 8 deelnemers om gedur. 5 avonden bezig te zijn rond 'relatievorming en seksualiteitsbeleving'. Start op 24/11 om 20u. In-schrijving noodzakelijk. Inlichtingen bij

Jos Van Pelt, Groot Begijnhof 21, 23.50.90. (Org.: Studentenvoorzieningen en UP).

- Palestina-Solidariteitsfeest in de VK op 6 november om 20u. Met optredens van 4 Essamiden en Nor Chababe. Wie neemt er vrijdagavond mee de trein naar Molenbeek? Info: 02/427.49.07.
- Vzw Labyrinth organiseert op zondag 29/11 om 15u een Poëzieavond in het Oratorienhof, Mechelsestr. 66 te Leuven. Vrouwen die eigen poëzie willen voordragen kunnen voor meer inlichtingen contact opnemen op 25.94.22.
- Student zoekt werk om zijn do. en vr. te vullen. Alles welkom (handenarbeid, kafee, tesis typen (WP),...) in de buurt

van Leuven. Stef in de Minckelerstr. 89. 03/383.35.36 in w.e.

- Informatie-avond bisexualiteit op ma. 9 nov. om 20u in Maria-Theresiasstr. 114.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminars, evenementen, optredens, fuit- en TD's

NIEUW: LCD - VIDEOPROJECTOREN
tel. 016/201.301

Organisatie: De Roze DrempeL-werking, centrum voor homo's, lesbiennes en bisexuelen. Iedereen welkom, toegang gratis.

- Gezocht: kot voor periode van 1 jan. '93 tot 31 mei of juni; De Coster Carl, Redingenstr. 79. (02/582.14.57. tijdens weekend).
- Blij dat je weer terugbent, BB. F8-D6 om je te verwelkomen. Bok.
- Gewetensbezwaarde zoekt toffe dienstplaats. Zo snel mogelijk in eind augustus '93. In Leuven. Geert Hemelings, Vaartsstr. 64. Leuven. 23.36.41.
- Gemeubelde kamer te huur, gedurende de periode van 1 okt. '92 tot 1 febr. '93. Opp. 12m2, proper en heel rustig. Adres: Bogaardenstr. 73, 3000 Leuven. Tel. 056/60.87.40.
- Sexy rokjes en dito sokjes zoeken stevige bottientjes om woensdagavond samen de stad op stelten te zetten. U weze gewaarschuwd.
- Pieter Couterreelstichting vzw, homo- en lesbiennecentrum, Tiensevest 58, 016/23.63.27. Onthaal: ma. 18-20u, za. 15-18u of na telefonische afspraak. Klub: elke dag vanaf 21u. Elke dinsdag grote fuif. Jongerenkafé wo. vanaf 21u. info

Grand Café La Royale

tegenover het station

elke dag open van 7.30 tot 24.00
(weekend: 10.00 tot 24.00)

ontbijt - kleine maaltijden - dranken - pannekoeken enz.

Elke dag diverse (inter)nationale kranten en weekbladen

LA ROYALE bvba Martelarenplein 6 - B-3000 Leuven, BELGIUM
telephone: (Belgium: 32) (0)16-22.13.86 fax: (Belgium: 32) (0)16-29.52.52

DINSDAG

17.15 u FILM 'De Sakuddei', etnografische documentaire over Indonesië, in PSI 02.51, org. Studenten Antropologie ism prof R. Devisch.

18.30 u FILM 'Bali en de geheimen van Tenganan', over laatstgenoemd dorp dat steeds de Javaanse invloed uit haar sociale structuren heeft weten te weren. In PSI 02.51, org. Studenten Antropologie ism prof R. Devisch.

20.00 u LEZING 'Bruckners laatste levensjaren', laatste in de reeks van drie voordrachten door Chris Van de Wauw over symfonicus Anton Bruckner (1824-1896), in Erasmushuis (L&W, 8ste verdiep), toeg. gratis, org. Campus.

20.00 u VERGADERING Medewerkersvergadering 'Objektief 479.917', in 't Stuc.

20.30 u TEATER 'Karamazov goes crazy', met Ryszard Turbiasz, Dirk Van Dyck en Johan Dehollander. Over het ontbreken van een vaste en duurzame hiërarchie in het menselijke bestaan. Zie ook artikel elders in deze veto. In 't Stuc, Vlamingenstr. 83, toeg. 300/200.

20.30 u VERGADERING Open vergadering 'Groene Economie', in Jan Stasstr. 2, org. Milieuraad en Agalev-studenten.

20.30 u VIDEO Vlaamse video's (kompilatie 1), met F. Lambrechts, H. Thys, J. De Gruyter, F. Theys ea, in 't Stuc, toeg. 150/100.

21.00 u FILM 'De Mars' op Grootbeeld Video tv 11.11.11, in Frederik Lintstraat 150. Huize Karibu, toeg. 100.

22.30 u VIDEO 'Lied van mijn land (deel 1): Het Rijngoud' (1986), een videocyclus door Koen en Frank Theys naar 'Der Ring des Nibelungen' en 'Parsifal' van R. Wagner, in 't Stuc, toeg. 150/100.

WOENSDAG

13.00 u FOTO/FILM Een uur KUL-t-uur: drie kortfilms van de Franse fotograaf/filmmaker Raymond Depardon, in Studio 1.

15.00 u DANS 'Lekker leunen', door dansteater Arena, in Auditorium Minnepoort.

18.00 u LEZING 'Het beleid van de Europese Gemeenschappen tav Centraal- en Oost-Europa', voordracht in het kader van een tiendelige lezingencyclus, in Mgr. Sencie-Instituut, toeg. 300 (2000 voor 10 lezingen), org. Leuven Instituut voor Centraal- en Oosteuropese studies.

20.00 u TEATER 'Aan het einde van de zomer', door Cie De Koe, in de Stadsschouwburg.

20.00 u VERGADERING Vergadering Studenten tegen Racisme (planning dit akad. jaar), in Mala Ibrahim (Multi-kultureel centrum), Pater-Damiaanplein 10.

20.15 u BIJEENKOMST 'Pastoraal Team': studenten werken aan parochievorming in Leuven, in Begijnhof 16, org. Universitaire Parochie.

20.15 u LEZING 'Wetenschap als cultuur', filosofische conferentie door P. Cortois, in HiW. Kard. Mercierplein 2.

20.30 u TEATER 'Karamazov goes crazy', met Ryszard Turbiasz, Dirk Van Dyck en Johan Dehollander. Over het ontbreken van een vaste en duurzame hiërarchie in het menselijke bestaan. Zie ook artikel elders in deze veto. In 't Stuc, Vlamingenstr. 83, toeg. 300/200.

20.30 u VIDEO Vlaamse video's (kompilatie 2) met oa H. Smet, P. Misotten, W. Verdin, J. Vromman, in 't Stuc, toeg. 150/100.

21.00 u KONCERT Blues-repertoire door Terry Garland (USA), in De Blauwe Kater ('t Kersouwek).

22.00 u FUIF Groenveldduif ter gelegenheid van inhuldiging residentie Groenveld, in tent naast residentie (achter Home Terbank, Celestijnenlaan, Heverlee), toeg. 70/60, org. VTK.

22.30 u VIDEO 'Lied van mijn land (deel 2): de Walkuren' (1989) door Koen en Frank Theys, in 't Stuc, toeg. 150/100.

AGENDA

uvaluas

door Maud Vermeire

DONDERDAG

19.00 u LEZING 'Politiek in de jaren '90 (deel 2), universitaire conferentie met prof L. Huysse, in de Grote Aula Maria-Theresiakollege.

20.00 u BIJEENKOMST Vergadering VU-jongeren KUL, in 't Stuc (vergaderzaal 1).

20.00 u HAPPENING Geanimeerde viering door het KGB, in de Stadsschouwburg.

20.30 u KONCERT Johan Sebastian Bach, suites voor cello, uitgevoerd door Roel Dielens, in aula Pieter De Somer, toeg. 400 (2000 voor abonnement), org. Musica Antiqua Leuven.

20.30 u LEZING 'Geloof en politiek'. Renaat Loos, Scheutist, geeft zijn visie over het samengaan van geloof en politiek, in Jan Stasstr. 2, org. Universitaire Parochie.

20.30 u TEATER 'Karamazov goes crazy', met Ryszard Turbiasz, Dirk Van Dyck en Johan Dehollander. Over het ontbreken van een vaste en duurzame hiërarchie in het menselijke bestaan. Zie ook artikel elders in deze veto. In 't Stuc, Vlamingenstr. 83, toeg. 300/200.

20.30 u VIDEO 'Ottone, Ottone' (1991) van Walter Verdin en Anne Teresa De Keersmaek. Het programma vormt een bewerking naar de gelijknamige choreografie van laatstgenoemde, in 't Stuc, toeg. 150/100.

22.30 u VIDEO 'Dames en Heren, Jan Fabre', door Jef Cornelis (1991). De film is opgebouwd als een wandeling langs plaatsen ('de straat', 'de etalage', 'de wastafel', ...) waar werken van Fabre zijn samengebracht, in 't Stuc, toeg. 150/100.

VRIJDAG

09.30 u INFO 'Objektief 479.917' haalt petitie op, aan 't Fochplein.

15.00 u TEATER 'De wereld van Columbus', door Maccus, in auditorium Minnepoort.

20.30 u TEATER 'Karamazov goes crazy', met Ryszard Turbiasz, Dirk Van Dyck en Johan Dehollander. Over het ontbreken van een vaste en duurzame hiërarchie in het menselijke bestaan. Zie ook artikel elders in deze veto. In 't Stuc, Vlamingenstr. 83, toeg. 300/200.

20.30 u VIDEO Vlaamse video's (kompilatie 3) met J. Huybrechts, S. Decostere, J. Grimonprez, G. Lindemans ea. Zie ook interview elders in deze veto. In 't Stuc, toeg. 150/100.

21.30 u KONCERT The Link olv Jan Roelants speelt Fifties blues en Rhythm & Blues met rock- en soulinvloeden, in De Blauwe Kater ('t Kersouwek), toeg. 180/150.

22.00 u FUIF De Roze DrempeL/Labyrinth fuift, in Isol.

ZATERDAG

20.30 u KONCERT Het Duitse Landes-Jugendorchester Saar olv Gerd Muller-Lorenz brengt muziek van J. Brahms (Tragische Ouverture), R. Strauss (Hoornconcert nr. 1) en G. Bizet (Carmen Suite 1&2), in Abdijkerk Keizersberg, Mechelsestr. 202, toeg. 250/150, org. Koristen van Keizersberg ism Jeugd en Muziek Brussel.

ZONDAG

11.00 u HAPPENING 'Sinjatuur Cultuur', praatkafé, in Stadsschouwburg.

11.00 u KONCERT Kris verhelst (klavecimbel) en Lisette Dewilde (piano) brengen 'De Goldbergvariaties', een reeks klaviervariaties van Johan Sebastian Bach, in Auditorium Minnepoort, toeg. 150/100, org. cc Romaanse Poort.

MAANDAG

20.00 u BIJEENKOMST 'De vreemdeling in ons midden', samen denken en werken aan het samenleven in een interculturele en multiculturele maatschappij, in Jan Stasstr. 2, org. Universitaire Parochie.

20.00 u LEZING 'Vijf eeuwen beiaardkunst in Vlaanderen', voordracht door Luc Rombouts, in Geerttruihof, Sint-Geerttruiabdij, toeg. 120, org. Campana Lovaniënsis.

20.00 u LEZING 'Het niet-verdwenen ras: de Noordamerikaanse indiaan gisteren en vandaag', eerste van drie voordrachten over voornoemd onderwerp, in L&W (MSI 00.28), org. Vliebergh-Sencie Centrum ism Instituut voor Amerikanistiek.

20.00 u TEATER 'Met twee op één kamer', door EAT, in Stadsschouwburg.

21.00 u FILM 'La Ronde' door Max Ophüls (1950), ironisch en melancholisch stuk over de onbestendigheid van liefdesrelaties, in 't Stuc, toeg. 150/100.

ALFA

03/11 om 20.00 u: Alfabetjesvergadering, in Cambridge Arms.

03/11 om 20.00 u: Alfabetjes-vergadering, in de Commerce (Ladeuzeplein), niet!! in de Cambridge Arms. 04/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in permanentie (Fak L&W).

BIOS

04/11 om 22.00 u: Bios-TD, in Albatros.

MECENAS

03/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Permanentie.

PSYCHOLOGISCHE KRING

03/11: Doop-TD, in Lido. 03/11: Optreden van 'Soapstone', in Shrink. 03/11: Deadline Neurosoje. 03/11: Deadline Neurosoje. 03/11 om 20.30 u: Optreden Soapstone. 03/11 om 22.00 u: Doop-TD, in Lido. 04/11 om 20.00 u: Kringvergadering, in 00.14. 05/11 om 19.30 u: Vergadering week-end 1ste kan.. 05/11 om 20.30 u: Wereldduif, in Shrink. 09/11 om 20.00 u: Voetbal 1ste kan psycho vs 1ste kan filosofie.

VRG

03/11 om 17.30 u: Americari Election Night, in Nieuwe Valk.

VTK

05/11 om 20.00 u: Kantus, in RC. 09/11 om 11.30 u: Broodjesmiddag, in RC.

WINA

Geen kantus op 03/11 om 20.00 u.

KAFFEETHEORIEËN

Hendrik Brugmans vertelt

"Geschiedenisonderwijs is pure propaganda"

Veto had een gesprek met Hendrik Brugmans naar aanleiding van een debat dat rond Europese cultuur wordt georganiseerd door de overkoepeling van de Europese geschiedenisstudenten (ISHA). Brugmans is een Amsterdammer in Brugge, is 86 en was achtereenvolgens socialist, flamingant, Grootnederlander, federalist, stichter en rektor van het Europakollege in Brugge. Hij is een van de belangrijkste voorvechters van een federaal Europa. Zijn leven zit vol idealen waar hij vurig over praat en hij is en blijft een optimist als het over Europa gaat.

Tegenstanders van een eengemaakt Europa willen nogal eens wijzen op de grote verschillen die er bestaan tussen de volkeren in Europa en halen dan meestal ook de voorbeelden aan van opflakkerend nationalisme in heden en verleden. Kan men eigenlijk stellen dat er een gemeenschappelijke Europese cultuur bestaat? Brugmans: «Voor mij is het bestaan van een Europese Cultuur een volkomen evidentie. Dat wordt vooral duidelijk in contrast met de culturen buiten Europa. Je moet Europa vergelijken met de Arabische wereld, of met Noord-Amerika, of het Oosten om de gemeenschappelijke cultuur te vinden. Als ik echter zeg dat de Europese Cultuur een andere is, dan betekent dat helemaal niet een betere. Iets als 'typisch Europees' aanduiden, is voor mij ook helemaal geen epitheton ornans, het is gewoon een konstatering dat het anders is, andere kwaliteiten heeft, maar ook andere negatieve kanten.»

«Een jonge Nederlander die naar Indonesië was gestuurd voor een van de politieke acties die Nederland er heeft gevoerd — overigens ten onrechte — voor de onafhankelijkheid, vertelde mij dat hij bij zijn terugkeer overstak van Port Said naar Genua. Op het ogenblik dat hij voet aan wal zette in Italië voelde hij zich thuis. Hij kende geen vreemde taal buiten het Nederlands, was nooit eerder in Italië geweest, was kalvinist, maar toch heeft hij dit als thuis komen ervaren. Dat heeft mij getroffen.»

Het is merkwaardig te moeten vaststellen dat dergelijke gemeenschappelijke kenmerken niet direct vast te stellen zijn. Er is noch op religieus, noch op linguïstisch, noch op politiek vlak een Europese eenheid. Voor Brugmans is er wel degelijk een eenheid, die stoelt op nogal geopolitiek en federalistisch geïnspireerde theorieën: 'het eenheid in verscheidenheid'-motief.

Brugmans: «Eigenlijk is cultuur louter een kwestie van levensstijl die gevormd is op basis van historische gebeurtenissen, maar ook bijvoorbeeld onder invloed van de geografische situatie van ons kontinent. Een van de docenten van het Europakollege stelde dat dit een werelddeel is als geen ander. Dit zit hem om te beginnen in het feit dat Europa geen eekstremegrafische gegevens kennen. Het is het enige kontinent zonder woestijn, zonder gebieden die hetzij door de warmte, hetzij door de koude onbewoonbaar zijn. Hier heerst een klimaat dat mensvriendelijk is, we hebben geen onoverwinnelijke gebirgen, we hebben bewaarbare rivieren, het kontinent is zeeomspoeld. Alles is voor ons dus over land bereikbaar, terwijl de zee bovendien nooit ver weg is.»

«Wij vinden onze eenheid ook in het feit dat we onze verscheidenheid naar buiten toe willen handhaven. We zijn genoodzaakt ons te verenigen, omdat we onze verscheidenheid op ons doolie eentje niet kunnen in stand houden. Het fenomeen staat als kader van de natie heeft bovendien afgedaan.»

Een van de problemen in de federalistische theorie is ongetwijfeld hoe men een federatie moet definiëren. Men kan altijd wel ergens een eenheid vinden in een regio. Bovendien zijn er tal van menggebieden. Joegoslavië valt nog niet zo gemakkelijk in een aantal naties te versnijden. Veel alternatieven voor een staatsnationalisme schijnen er niet te bestaan.

Brugmans: «We moeten nu eindelijk eens naar een periode waarin we kunnen zeggen dat de Europese grenzen moeten worden gedevalueerd, want ze zijn alleen maar lastig. Men probeert alles nog af te bakken op de oude manier: Baarle-Nassau is Nederlands, Baarle-Hertog is Belgisch... Dat kan eenvoudig niet

meer, doordat er fenomenen zijn in de moderne geschiedenis die dat obsoleet hebben gemaakt. Naarmate je ontdekt dat die grenzen eruit moeten, in plaats van voortdurend te worden verschoven, van verdrag naar verdrag, is er ruimte om te ontdekken dat datgene wat we gemeenschappelijk hebben op cultureel gebied een zeer gedifferentieerd geheel is, maar toch een geheel.»

«Europa drukt ons nu zo met de neus op het feit dat we tot een grote cultuurkring behoren, maar dat er binnen die cultuurkring ontzettend veel verschillen bestaan, en dat zo iets ook perfect mogelijk is, zolang dat structureel een aantal regelingen met zich meebrengt. Vandaag wordt de wereld beheerst door enerzijds een streven naar een verving van de grenzen, terwijl anderzijds het terugvinden van de nest-warmte ons bezighoudt. Daarom zoekt men naar een eenheid met gemeenschappelijke interesses. Ik geloof dat het federalistisch denken, dat geen ideologie is, maar een stijl van denken, daaraan tegemoet moet komen. Er moeten ruimtes worden gekreëerd, waarbinnen de verschillende problemen aan bod kunnen komen. Dit is inderdaad een totale ommekeer ten overstaan van het typische nationale denken van vroeger.»

«Het grote argument voor die Europese Kultuur is voor mij dat er eigenlijk nooit een cultuurfenomeen is geweest dat zich enkel in één Europees land heeft afgespeeld. Cultuur is hier altijd grensoverschrijdend geweest. We hebben allen de renaissance gekend, allen de romantiek.»

«Je zult misschien zeggen: 'daar heb je nu vrijwel je hele leven aan besteed om die idee een beetje bekender te maken, en het resultaat is niet verbluffend groot'. Dat is inderdaad waar. Een mens heeft natuurlijk ergens nood aan een groep, een sociaal leven. Die groep is jammer genoeg nog altijd — en daar loopt de psychologie achter op de historische realiteit — de natie, staat, met de vlag in de hand, zoals bij een voetbalwedstrijd: de mensen met een andere vlag moet je afuigen, want dat zijn schurken.»

«Dat tekort aan Europees bewustzijn vindt zijn oorsprong op school. Fundamenteel wortelt het nationalisme eigenlijk in het geschiedenisonderwijs. Ik heb mijn geschiedenislessen in Frankrijk ondergaan. Daar werd bijvoorbeeld aan Austerlitz drie lessen besteed, zomaar aan Austerlitz, en wat heeft dat eigenlijk opgeleverd? Tolstoj heeft daar in Oorlog en Vrede een fantastisch hoofdstuk rond geschreven. Dat is voor mij de enige betekenis van Austerlitz, en niets anders, want je kan tien veldslagen winnen, als je echter de elfde verliest, dan is het terug naar af.»

«We moeten eindelijk eens de geschiedenis gaan aanpakken. Met volstrekt verschillende historische beelden wordt in de Europese landen de geschiedenis voorgesteld. Waarom moeten we leren dat Frankrijk en Engeland altijd aartsvijanden zijn geweest? Is dat zo? Wat in de geschiedenis in het ijlte wordt gelaten, is dat we bijvoorbeeld allen de romantiek hebben gekend. Hoe komt het plots dat heel Europa, op het signaal van de zelfmoord van de jonge Werther, zich voor de kop gaat schieten. Hoe komt het dat heel Europa wegzakt in de Weltschmerz, de Spleen, noem het zoals je wilt. Het is een mentaliteit die geen grenzen kent.»

«Ik heb mijn vrouw onlangs naar een lagere school gebracht om te stemmen. Ik zag daar kaarten aan de wand die het bestaan van die dappere 'Oude Belgen' suggereerden. Het wordt die onschuldige kindertjes aldoor weer ingewreven: jij bent Belg en wees daar maar heel trots op, want Caesar heeft al van ons gezegd dat wij de dappersten van alle Galliërs waren. Er staat echter ook 'omdat ze het verst van de beschaaft provincie verwijderd zijn', maar dat wordt dan weer niet vermeld. Met andere woorden: het geschiedenisonderwijs is gewoon nationalistische propaganda.»

«Het merkwaardige aan de huidige crisis in de Europese Zaak is dat de mensen eindelijk eens gaan inzien wat er aan de hand is. Waarom zijn ze plotseling voor Maastricht wakker geworden, en hebben ze gezegd 'willen we dit eigenlijk wel'? Wat is dat nu voor een onzin? We zijn al veertig jaar aan die zaak bezig, kom nu. Men beweert dan altijd dat er onvoldoende voorlichting is gegeven. Dat kan wel, maar er is vooral onvoldoende bereidheid geweest om die voorlichting op te nemen, te integreren in de normale manier van denken. Waarom zijn ze plots wakker geschrokken van Maastricht? Ik weet niet waarom ze er zich niet eerder voor hebben geïnteresseerd. Waarom niet bij de eenheidsakte, of toe we voor België eerst mochten stemmen voor het Europees Parlement? Ook niet wanneer de gulden en de belgische frank gingen deelworden van de marktzone. Dat was toch belangrijk, het recht om munt te slaan is een van de grootste principes van de soevereini-

teit. Maastricht is op zichzelf eigenlijk helemaal niet zo geweldig revolutionair.»

«Ik denk dat je het bewustzijn wekt door te handelen. Ik geloof dat het mogelijk is, maar het is een zo totaal andere manier van denken dan we gewoon zijn, dan waarin we zijn opgegroeid en gedrukt, dat een omschakeling alleen kan door eens goed te schrikken. En dat is nu met Maastricht gebeurd.»

Een van de grote problemen in een eengemaakt Europa is ongetwijfeld dat het wel eens in Europa van Frankrijk en Duitsland zou kunnen worden. Het zijn twee landen die het niet zo zeer op *partnership* dan wel op *leadership* begrepen hebben.

Brugmans: «Inderdaad. Een niet-federaal Europa zal vooral door Duitsland geregeerd worden. Dat is nogal evident. Daarom is er, geloof ik, niets absurder dan te zeggen 'ik ben tegen een federaal Europa, want het wordt overheerst door Duitsland'. In een federaal Europa — en dat hebben de Duitse nationalistische uitstekend begrepen — is voor een dergelijke overheersing geen plaats. Zij begrijpen dat ze van dat Europa weg moeten, omdat ze er slechts één van de twaalf zijn. Ze denken eigenlijk hun eigen boontjes te kunnen doppen, hun levenslot in eigen handen te kunnen nemen. Dat is wat de verkeerde Duitsers denken, de nationalistische Duitsers.»

«Nu is er de grote kans om iets te bereiken, omdat de bevolking eindelijk iets heeft begrepen. Ze heeft het misschien verkeerd begrepen, maar ze weet dat er iets aan de hand is. Dat is het belangrijkste, het begin van alles, daar moeten we op inpikken. De mensen zijn ongerust geworden.»

Naast de machtsverhoudingen en het nationalisme is er nog een derde probleem dat de eenmaking zou kunnen diskrediteren. In de gesprekken rond de eenmaking is er nauwelijks plaats voor een sociaal Europa. Economische factoren lijken voorwaarden, realisatie en verwachtingen van de eenmaking te beheersen. Brugmans heeft hier als socialist wel een duidelijke visie op, maar schotel het kant-en-klare oplossing voor.

Brugmans: «De internationalisering van de economie is volkomen duidelijk, dat is een noodzaak. Op sociaal vlak is er een groot probleem. De politieke partijen denken elkaar tenminste in deze problematiek nog te kunnen bestrijden, terwijl ze eigenlijk geen echte verschillen meer hebben. Het eigenlijke socialisme van mijn generatie geloofde in een sociaal Europa, waar met de komst van het socialisme de volkswil zou doorbreken, alle tranen worden gedroogd, en het volle geluk er komt. Dat is voorbij, dat komt nooit meer terug.»

«Nu is de socialistische partij een van de anderen. Ze kunnen geen ruzie meer maken. Het laatste punt dat nog belangrijk is gebleven en waar ze wel een ruzie over kunnen maken is het sociale probleem, hoewel het ook niet veel meer voorstelt. Als je dat nu aan Europa gaat geven, dan raken ze allemaal hun bestaansgrond kwijt. Een sociaal beleid is natuurlijk broodnodig, want het sociale en economische beleid zijn zo zeer met elkaar verstrengeld. Het probleem is echter dat je niet aan Portugal eenzelfde sociale politiek kunt opleggen dan bijvoorbeeld aan Denemarken. Om de kloof tussen de verschillende Europese landen niet te ver te drijven, zouden ten minste vloeren moeten worden ingesteld, waar niemand beneden kan, en die langzaam worden opgehoogd.»

«Daarbij moeten de rijken zoveel mogelijk proberen te helpen. Het Sociaal Fonds is daarvoor aangewezen. Het wordt gespijsd door de rijken, en met name Duitsland, maar die klagen dat ze daar niets van terugzien. Maar als ik dan door Keulen wandel rond Kerstmis en ik zie die walgelijke luxe: kinderspeelgoed waar een kind tweemaal mee speelt, en daarna niet meer omdat het weet hoe de mechaniek in mekaar zit...»

«Mijn grote droom is dat men de koppen eens bij elkaar zou steken over het geschiedenisonderwijs. Om tegemoet te komen aan dat gebrek aan internationaal bewustzijn. Dan spreek ik niet over internationalisme. Dat is een woord dat ik altijd met een zeker afgrijzen behandel. Ik denk dan aan de Volkenbond, of aan de Socialistische Internationale. De eerste was een catastrofe, heeft nooit veel anders gedaan dan praatjes gehouden, maar praatjes vullen geen gaatjes. De tweede is één van de grotere ontgoochelingen van mijn leven. Ik dacht dat die Internationale er was, ik heb zo vele malen met overtuiging de Internationale uit volle borst gezongen. Maar er was helemaal niks!»

«Daarom ben ik federalist geworden. Het federalisme gaat ervan uit dat je pas werkelijk een historische faktor bent wanneer je over macht beschikt. Voorlopig is die macht nog nationaal, maar ze moet gedecentraliseerd worden en voor bepaalde problemen uitgebreid tot op wereldvlak, maar in ieder geval: werkelijke macht als noodzakelijke faktor van een werkelijk federalisme.»

Nathalie Homblé
Steven Van Garsee

Dinsdag 3 november organiseren ISHA-Leuven en Voltlooid Verleden een debat over 'Europese Cultuur, Fiktie of Realiteit'. In Auditorium Michotte, Psychologisch Instituut, 20.00 uur.

(foto Karel De Weerd)